

Karriere på kun

Tekst: EVA MARIE ERNESTUS
Foto: GEIR OLSEN

Fem år gammel måtte Geir Arne Hageland fra Dovre amputere begge bena ovenfor knærne. Nå vil han oppmuntre andre i lignende situasjon til å starte sin egen bedrift.

Legene mente bena Geir Arne var født med fungerte så dårlig at han ville få et bedre liv med proteser.

– Det er lite jeg minnes fra de to månedene i 1977 på Sophies Minde, men noe har satt seg.

Jeg husker noe av smerten etter operasjonen og at jeg kjørte IL Tempo Gigante under dynen.

Jeg spiste lite og at var kvalm av narkosen. Jeg var redd for sprøyter og bena mine føltes som tunge som blylodd.

Hjemreisen til Dovre fant sted rett før jul.

– Trygt hjemme var moren og faren min opptatt av at jeg skulle klare meg på egenhånd.

Med proteser på begge bena spilte jeg fotball og klatret i trærne – akkurat som mine jevngamle kamerater.

FORTELLER GJERNE: – I Dovre var det trygt og godt å vokse opp. Jeg fulgte vanlig undervisning i alle fag og var fullt integrert i klassen.

Så langt i livet er jeg ikke blitt møtt med fordommer. Kun en gang har jeg opplevd at min funksjonsnedsettelse er blitt tatt opp som en utfordring. Men av og til opplever jeg at folk ser spørrende på meg.

Det er litt synd de ikke tør å spørre meg hva det er med meg, for jeg forteller gjerne hvorfor jeg er som jeg er.

Men det ligger vel i den norske kulturen at vi er litt reserverte.

I 1996 flyttet jeg til Lillehammer. I dag jobber jeg som økonomikonsulent for HC Dahl AS. Jeg mener at det ikke bare er samfunnet som har et ansvar for å «normalisere» de som har en funksjonsnedsettelse i en eller annen form.

Det er viktig at vi ikke prøver å skjule det. Gjør vi det, blir terskelen for å stille oss spørsmål bare større.

Det er lov til å være fornøyd med seg selv uavhengig av om man er såkalt «normal» eller ikke. Og når vi tenker over det – hvem og hva er egentlig normalt?

TA ANSVAR SELV: – Jeg mener noe av

– Kanskje har jeg evnen til å løse oppgaver på et litt annet måte fordi mine utfordringer har gitt meg en annen dimensjon i livet som funksjonsfriske ikke har»

FUNKIBATOR: – Jeg vil vise samfunnet at mennesker med funksjonsnedsettelse er en viktig og meget viktig ressurs for Norge. Jeg liker for øvrig ikke begrepet funksjonsnedsettelse, sier gründeren, med bakgrunn i økonomi, innovasjon og næring.

ulempen ved velferdssamfunnet er at vi forventer at andre skal ordne opp for oss.

Det gjelder ikke bare for oss som mangler et bein eller to. Etter mitt syn syter nordmenn altfor mye.

Mange kan ta enda mer fatt i sin egen situasjon. Det gjelder både i anskaffelse av jobb og det å lære seg å verdsette seg selv uansett hva man er utstyrt med.

I fjor var det satt av over 59 milliarder til

uføretrygd og uførestønad.

Jeg er sikker på at flere hadde vært i arbeid hvis de hadde fokusert mer på mulighetene og mindre på hindringene.

FORRETNINGSIDÉ: 23. juni i år presenterte jeg forretningsideen min «Funkibator» for Kunnskapsparken i Lillehammer.

Ideen ble godt mottatt og jeg ble tatt opp i Inkubator-programmet, som blant annet bistår med nettverk innen markedsføring, viktig kompetanse og økonomikunnskap.

Målet med bedriften, gjennom kursvirksomhet og foredrag, er å øke verdiskapingen blant mennesker med funksjonsnedsettelse.

Grunnleggende verdier er selvbevissthet, positivitet og vitalitet. Selvironi og humor er også viktig.

Funkibator dreier seg om funksjonalitet, undervisning, innovasjon og brukerkompetan-

stige føtter

Sjef i egen verden

Fra det øyeblikket vi ser dagens lys, knytter vi oss til andre, og denne avhengigheten gir oss både gleder og sorger gjennom hele livet.

Vår relaterende evne sørger for fellesskapsfølelse og styrke, men utsetter oss også for konformitetspress og trangen til å sammenligne seg med andre.

Og siden det alltid vil være en som er mer fullkommen enn meg i vennekreten, nabolaget eller på jobben, er det rikelig anledning til å gremme seg over egen tilkorkomhet og misunne andre deres vellykkethet.

Innimellom treffer jeg et heldig menneske; en person som er helt fornøyd med å være seg.

Det kan være en helt «alminnelig» person, en som Ibsen ville kalt et gjennomsnittsmenneske (så feil han tok, forresten, for de finnes ikke), eller en helt «ualminnelig» person som er spesiell i kraft av en funksjonsnedsettelse, som Geir Arne her.

Felles for disse fornøyde er at de har avstått fra den selvplagingen som springer ut av å måle sin egenverdi ut fra andres standard.

De har skapt sin egen, de er sjef i egen verden.

Men det er faktorer vi ikke rår over. Noen premisser er lagt. De vi har rundt oss fra vi er små, er med på å forme vår innstilling til livet, og dermed kan vi ha flaks eller uflaks fra starten.

Denne historien er gull. Den forteller om en mamma og pappa som ikke lot sønnens begrensinger stoppe ham.

Han lærte at livet er til for å leves, ikke problematiseres. Ikke alle er så heldige med sitt opphav. At foreldrene sikkert led kvaler på grunn av sitt barns prøvelser, er jeg ikke i tvil om, men de lesset ikke sorgene over på ham, de viste ham mulighetene.

Hvis man er annerledes i utgangspunktet, kan det stimulere ens overlevelsessevne og vilje til å lete etter kreative løsninger. Der har Geir Arne rett.

Men menneskers mestringsevne er ulikt fordelt, ikke minst fordi våre livsbetingelser er så ulike.

Til deg som strever tungt med plager eller funksjonsnedsettelse har jeg lyst til å si: Ikke les denne historien som en anklage.

Ikke la den stimulere din skyldfølelse fordi du ikke greier å være like konstruktiv som hovedpersonen her. Han vokste opp med proteser, og barn er uhyre tilpasningsdyktige.

Det er en annerledes virkelighet å miste helse eller kroppsdeler senere i livet.

Men prøv å la deg inspirere, for han slåss for alle med funksjonsnedsettelser. Ikke bare for seg selv.

– Etter mitt syn syter nordmenn altfor mye.

HUSKER LITE: Geir Arne Hageland var fem år gammel da legene besluttet at det beste for den unge gutten var å amputere begge beina ovenfor knærne.

Foto: PRIVAT

se. Min ambisjon på sikt er at samfunnet skal kunne spare ti millioner kroner på trygdeutbetalinger. Jeg ønsker å finne bindeleddet mellom brukerne, næringslivet og det offentlige.

Jeg sliter blant annet med å akseptere en båssetting i NAV-systemet. Vi må jobbe med å synliggjøre ressursene og legge lokk på fordommene.

Som et menneske med funksjonsnedsettelse er det viktig å fremstå positiv og vise at jeg er trygg på meg selv.

Det finnes ressurser i alle mennesker. Kanskje har jeg evnen til å løse oppgaver på et litt annet måte fordi mine utfordringer har gitt meg en annen dimensjon i livet som funksjonsfriske ikke har.

STILLER I EGEN KLASSE: Alle kan bli verdensmestere i sin «egen» verden.

For meg handler det om å skape mine egne

rammer og om å delta på de arenaene jeg tror jeg har en sjanse til å lykkes på.

Enten det er i jobbsammenheng eller på andre områder.

Jeg må stille i min egen klasse.

Vi er dessverre ofte altfor flinke til å sammenligne oss med idealene rundt oss. Jeg må finne min egen styrke og ikke søke mot det motsatte, det gagnar ingen.

Jeg skulle ønske samfunnet også kunne vært mer åpent rundt mennesker som ikke er «A4-utformet».

PS: Neste år kan du se 37-åringen på ekspedisjon sammen med Lars Monsen.

Sammen med 10 andre med funksjonsnedsettelser skal Geir Arne legge 500 kilometer bak seg i Nordkalottens ville natur.

Har du et vendepunkt i livet du vil fortelle om i VG Helg? Send e-post til vghelg@vg.no